תלמוד ירושלמי · מפרשים · עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי · סדר נזיקין

עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי הוריות

רבי ישראל איזנשטיין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי הוריות

רבי ישראל איזנשטיין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עמודי-ירושלים-על-תלמוד-ירושלמי-הוריות/
הקובץ נוצר ב־22 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4

פרק א

הלכה א

כהדא דתני אם יאמרו לך כו'. הנה הדרשא הזאת לכאורה חולקת על הספרי פ' שופטים הובא בפרש"י שם דאיתא שם להיפוך דאפי' אם יאמרו לך כו'. וע' ברא"ם שם מ"ש ע"ד רש"י וראיתי להיד המלך ה' ממרים (פ"א ה"ב) שהאריך לתמוה ע"ד הרא"ם שמבואר מדבריו דאם הורו בבירור להיפוך (גם) [מחויב] לשמוע אליהם וזה היפוך דברי הש"ס רפ"ק דהוריות דטעה לשמוע דברי חכמים כו' מבואר שם שאינו מחויב לשמוע אליהם וע"כ תמה על רש"י והרא"ם דאיך נעלם מהם ש"ס הנ"ל יעו"ש. ובאמת לק"מ דהא מבואר בסנהדרין והא בזה בודאי פשיטא ליה דשגו בזה דהא הוי איש מפי איש ועכ"ז הוי זקן ממרא וסיים הש"ס שם דכל זה הוא כדי שלא להרבות מחלוקת בישראל מבואר שאינו דומה זקן ממרא לשאר מקומות ואם א' רואה שהב"ד שגו יוכל לעשות להיפוך אבל בזקן ממרא כדי שלא ירבו מחלוקת מחויב לשמוע אליהם וא"כ לא קשיא מפ"ק דהוריות. וע' במראה הפנים כאן שכ' דהש"ס דילן סוברת כהספרי. ויוכל להיות דהירושלמי סובר כסברת רב כהנא דבהוא מפי השמועה והם מסברתם אינו נהרג באמת והיינו דס"ל כדרשת הירושלמי וא"כ בזה דהוא [ידע] בבירור ששגו אינו מחויב לשמוע אליהם וזקן ממרא הוא כשאומר מסברתו והם מפי השמועה וא"כ אינו בבירור אצלו ששגו וא"כ הר"מ שפסק בפ"ד מה' ממרים כר' אלעזר דאפי' אם הוא אומר מפי השמועה כו' הוי זקן ממרא א"כ סובר ג"כ כהספרי ודלא כהיד המלך שכ' שהר"מ חולק על דרשת הספרי ומה שלא הביאו לא הוצרך לזה כיון שהביא דין של הש"ס הנ"ל ומ"ש בה' שגגות לק"מ דשאני הכא כדי שלא ירבו מחלוקת וא"ש. וע' ברוקח שהעתיק הספרי וז"ל אפ' נראה בעיניך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין ישמע להם עכ"ל. וכ"ה בשו"ת הרשב"א (ח"ב סי' שכ"ב) ואפי' הם אומרים על ימין שהוא שמאל כלומר אפי' על מה שיראה בעיניך שהוא ימין והם אומרים שהוא שמאל ישמע להם עכ"ל. מבואר דס"ל דוקא אם בעיניו נראה כן אבל אינו יודע בבירור שלא כן הוא [מחויב לשמוע להם אבל אם יודע בבירור שלא כן הוא] דאז אינו מחויב לשמוע אליהם. ובאמת נ"ל שגם דעת הרא"ם כן דז"ל ימין ושמאל אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל כו' פי' אפי' אם תחשוב בלבך שהוא טועה בדין כו' הנה מלשון הרא"ם אדרבה נראה שאינו [יודע] בבירור גמור שטעו רק שבלבו הוא סובר כן שאין הדין כן אבל יוכל להיות שהצדק עמהם וכן נראה יותר ממה שסיים הרא"ם כי רוח השי"ת על משרתי מקדשו תמיד וישמרם מן הטעות ומן המכשול ולא יצא מפיהם כי אם האמת עכ"ל מבואר שאדרבה שבאמת עמהם הצדק

ולא טעו רק שהוא סובר בלבו שהמה טעו. ומ"ש הרא"ם שם איך אוכל החלב הזה שהוא חלב גמור אין כוונתו על חלב שאין בו מחלוקת כלל רק כוונתו שהמה הורו במין חלב שהוא אינו בכלל חלב ובדעתו שהוא בכלל חלב וא"כ סרה לגמרי תלונות היד המלך מהרא"ם. אולם הגור אריה [כ'] שאפי' אם טעו בבירור צריך לשמוע אליהם ע"ש. ולפ"ז הטעם כדי שלא ירבה מחלוקת בישראל. ועי' בס' החינוך (סי' תצ"ו) שכ' ג"כ שאפי' אם טעו בודאי חייב לשמוע אליהם וכ' דטוב לסבול טעות ולא ליתן לכ"א תורתו בידו ויש בענין זה תנאי א' כפי מה שאמרו ז"ל במס' הוריות באם היה בזמן הסנהדרין איש חכם וראוי להוראה או שהוא מכלל הסנהדרין והורו ב"ד הגדול בדבר שלא כדעתו שאינו רשאי להתיר עצמו באותו דבר האסור לדעתו עד שישא ויתן בדבר ואחר שיסכימו כולם או רובם בביטול הדעת ההוא וישבשו עליו סברתו ויעשו הסכמה שהוא טועה אז הוא רשאי לנהוג בעצמו היתר במה שהיה בדעתו לאיסור וגם מצוה הוא ע"ז לקבל דעתם עכ"ל והוא מדברי הרמב"ן בס' המצוות שורש ראשון מבואר מדבריו שאינה סותרת הסוגיא דהוריות לדרשת הספרי וצ"ע לכוין הסוגיא לזה: